

21. Odpoveď podpredsedníčky vlády a ministerky pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky G. Matečnej na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Klusa podanú 6. decembra 2018 vo veci pripravenosti a opatrení v prípade BREXIT-u

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 20-12-2018		
Číslo spisu: PREDS - 651/2018		
Listy: 11-	Prílohy: 1/3	
RZ	ZH	LU

MINISTERSTVO
PŔODOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

podpredsedníčka vlády a ministerka
pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
Slovenskej republiky
Gabriela Matečná

Bratislava 12. decembra 2018
K číslu: 1869/2018-KM

Vážený pán poslanec,

dovoľte mi, aby som sa Vám poďakovala za otázku vznesenú v rámci interpelácie na 38. schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá sa týka pripravenosti rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR na brexit (v alternatívach s dohodou aj bez dohody).

Musím konštatovať, že samozrejme, ani môj rezort skutočnosť, že Spojené kráľovstvo opúšťa Európsku úniu, neteší. Pomerne negatívne vnímame aj neistotu, ktorá okolo tejto bezprecedentnej udalosti v histórii Európskej únie pretrváva. Zároveň veríme, že je ešte stále možné dospieť k riešeniu, ktoré bude čo najmenej bolestivé pre obe strany.

Vážený pán poslanec, obsiahlejšiu informáciu o opatreniach prijatých mojím rezortom v záujme čo najlepšej pripravenosti na stav po brexite, nájdete v prílohe môjho listu.

S pozdravom

Príloha: podľa textu

Vážený pán
Martin Klus
poslanec NR SR
podpredseda Výboru pre európske záležitosti
Národná rada Slovenskej republiky
B r a t i s l a v a

CC: Andrej Danko, predseda Národnej rady Slovenskej republiky, Bratislava

Prípravenosť rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR na brexit

MPRV SR pozorne sleduje rokovania a proces súvisiaci s odchodom Spojeného kráľovstva z EÚ. Takisto sa na technickej aj politickej úrovni pravidelne zúčastňuje na medzirezortnej koordinácii vedenej rezortom diplomacie.

Na základe iniciatívy MPRV SR sú na medzirezortnú koordináciu prizývané aj podnikateľské subjekty v agropotravinárskom sektore SR, a to prostredníctvom všetkých troch agrárnych komôr: SPPK, PKS aj Agrárnej komory Slovenska. Podľa našich informácií sa podnikateľský sektor reprezentovaný zástupcami týchto subjektov veľmi aktívne zapája do diskusií s rezortom diplomacie a hľadá odpovede na výzvy, ktoré sa slovenských podnikateľov bezprostredne týkajú.

MPRV SR interne v rámci rezortu koordinuje tento proces prostredníctvom tzv. Rezortnej koordináčnej skupiny (RKS) a spoločne s podriadenými organizáciami a inštitúciami vyvíja maximum úsilia na to, aby bol rezort schopný včas a v dostatočnej miere reagovať na vývin v tejto oblasti. Experti rezortu pripravili odhad potenciálnych dopadov brexitu na rezort do tej miery, do akej to bolo v súlade s vývinom procesu možné. Odhad dopadov je pripravený pre obidva scenáre: možnú dohodu aj odchod Spojeného kráľovstva bez dohody. Alternatívu bez dohody považuje MPRV SR za najhorší scenár.

Cieľom prípravy bolo identifikovať nielen možné finančné, ale aj prípadné legislatívne dopady.

Odchod Spojeného kráľovstva sa časovo prekrýva s finišujúcimi rokovaniami o tom, ako bude vyzerat' Spoločná poľnohospodárska politika EÚ po roku 2020. Spojené kráľovstvo bolo (ešte stále je) čistým platcom a jedným z najväčších prispievateľov do rozpočtu Únie. Preto výpadok príspevku UK do rozpočtu Únie bude mať prirodzene vplyv aj na zmenu alokácií zdrojov EÚ pre jednotlivé politiky. V súlade s pokrokom v rokovaníach o budúcnosti SPP je dnes už jasné, že okrem iných faktorov aj vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie bude mať dopad na celkovú finančnú obálku budúcej Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ po roku 2020. Dnes už vieme, že musíme počítať s 5%-ným znížením celkovej finančnej obálky pre rozpočet SPP.

Na národnej úrovni sa výpadok finančných zdrojov v rámci SPP dotkne alokácií pre priame platby a jednotlivé programy v pôsobnosti rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Takýmito programami budú Program rozvoja vidieka SR, Integrovaný regionálny operačný program, Operačný program Rybné hospodárstvo, Interregy, ale napríklad aj školský program, ktorý je financovaný z prostriedkov EÚ aj SR. Konkrétne pri tomto programe Slovenská republika napríklad nepodporila návrh na zníženie rozpočtu na programové obdobie po roku 2020.

V súlade s týmito výpadkami bude potrebné počítať s navýšením národných zdrojov pre spoločnú poľnohospodársku politiku v oblastiach spolufinancovania programu rozvoja vidieka, trhovo orientovaných výdavkov, ako aj na spolufinancovanie ďalších programov

v pôsobnosti rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Preto bude rezort pôdohospodárstva a rozvoja vidieka žiadať navýšenie rozpočtu pre rok 2021 a nasledujúce.

Okrem toho MPRV SR počíta s tým, že odchod Spojeného kráľovstva zo spoločného trhu bude znamenať zvýšenie nárokov na niektoré administratívne a odborné činnosti súvisiace predovšetkým s registráciou veterinárnych biopreparátov a liečiv alebo s hodnotením účinných látok prípravkov na ochranu rastlín, ako aj na hodnotenie samotných prípravkov na ochranu rastlín za účelom ich autorizácie. To si vyžiada zvýšené nároky na personálne kapacity, technické vybavenie a tým pádom aj rozpočet podriadených inštitúcií MPRV SR: Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho a Ústavu štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv.

Čo sa týka legislatívnej oblasti, v rámci kompetencií rezortu nebola identifikovaná žiadna potreba meniť legislatívu SR po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie. V tých oblastiach, v ktorých je legislatíva harmonizovaná na úrovni EÚ, sú jasne špecifikované možnosti spolupráce s tretími krajinami, akou sa UK po vystúpení stane. Ak by došlo k odchodu bez dohody, legislatíva sa vie s týmto faktom v týchto oblastiach vyrovnáť a sme na to de facto pripravení už dnes. Takýmito oblasťami sú napríklad veterinárna a fytoosanitárna oblasť, ktoré patria v Únii k vysoko harmonizovaným. Ani v jednej z nich nepredpokladáme výrazný dopad na národnú legislatívu.

Pre všetky oblasti však bude aj v rámci rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka kľúčové, aká bude budúca forma obchodnej spolupráce medzi EÚ-27 a Spojeným kráľovstvom.

Obchodná výmena SR so Spojeným kráľovstvom s agropotravinárskymi komoditami dosahuje pozitívne saldo obchodnej bilancie vo výške +23,1 milióna eur za rok 2017. V roku 2017 sme vyviezli do UK agrárny tovar za 58,9 milióna eur, dovoz bol 35,8 milióna eur. V rámci EÚ nie je agropotravinárska zahraničnopolitická výmena SR s UK s agrárnymi výrobkami významná. Podiel Spojeného kráľovstva na našom exporte bol v roku 2017 2,08% a podiel nášho importu z UK na celkovom importe v tom istom roku predstavoval 0,84%.

Práve agrárny obchod bol identifikovaný ako najcitlivejšia oblasť v pôsobnosti rezortu, ktorá bude dotknutá brexitom. MPRV SR predpokladá tri scenáre možného vývoja budúceho usporiadania v oblasti obchodných vzťahov:

1) colnú úniu – stav ako pred brexitom – t.j. nulové clá – považujeme za najlepšiu alternatívu pre SR a vítame ju, aj keď len po dobu trvania prechodného obdobia do konca roku 2020. Takáto alternatíva bez zavádzania regulačných a colných opatrení by najviac vyhovovala potravinárskemu priemyslu a obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami SR.

2) dohodu o voľnom obchode – táto forma spolupráce je pre EÚ menej výhodná. UK by mohlo aplikovať nezávislú obchodnú politiku voči tretím krajinám, čo prináša určité riziko, ktoré bude potrebné brať do úvahy. V prípade uzatvorenia dohody medzi UK a USA (alebo inými tretími krajinami) by mohlo dôjsť k poskytnutiu výhodnejšieho zaobchádzania, aké bude UK v budúcnosti poskytovať importom z EÚ-27. Je tu aj riziko poskytnutia partnerovi z tretej krajiny výnimky z potravinovej legislatívy, napríklad umožniť import GMO. Bude preto potrebné dôsledné monitorovanie importu z UK, inak by pri prípadnom nedodržaní pravidiel pôvodu tovaru v UK mohlo dôjsť k poškodeniu agrárneho trhu EÚ a porušeniu platnej potravinovej legislatívy EÚ.

3) zavedenie plných ciel EÚ smerom k UK ako k tretej krajine – t.j. alternatíva bez dohody, ktorá by bola najmenej výhodná pre slovenské poľnohospodárstvo a potravinárstvo. Došlo by k aplikovaniu nezávislej obchodnej politiky UK s negatívnymi dosahmi pre celú EÚ, vrátane SR. Muselo by dôjsť k dohode na úrovni WTO. Tento variant je pre obe strany najmenej výhodný.

Najideálnejšou alternatívou pre SR je colná únia. Menej výhodnou je dohoda o voľnom obchode. V prípade tvrdého brexitu dôjde k zavedeniu plných ciel a medzinárodný obchod sa bude riadiť podľa pravidiel WTO, čo je najmenej výhodný scenár pre EÚ aj pre SR.

EÚ má vytvorené procesy pre všetky tri možné formy obchodnej spolupráce, preto vieme podľa vývinu rokovaní aplikovať tie, ktoré budú reálne platiť po odchode Spojeného kráľovstva z EÚ.

To isté platí v oblasti lesného hospodárstva a spracovania dreva – obchod s takými komoditami, akými sú surové drevo a výrobky z dreva, je ošetrený právnou normou EÚ, ktorá určuje rovnaké pravidlá pre vnútorný trh, ako aj pre trh s tretími krajinami. MPRV SR nepredpokladá, že UK sa v najbližšom období zmení z importéra na exportéra ich domácej produkcie týchto komodít. Podľa štatistických údajov Európskej komisie sú priemerné ceny surového dreva z domácej produkcie v UK nižšie (17€/m³) ako v SR (21€/m³), preto výraznejší rozvoj obchodu tejto komodity z našej krajiny do UK nepredpokladáme. Preto ani v tejto oblasti MPRV SR nepredpokladá dopad na legislatívu EÚ, na národnú legislatívu ani na obchodné vzťahy SR v budúcnosti.

Prioritnými oblasťami pre rezort pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR pre budúce usporiadanie vzťahov EÚ-27 so Spojeným kráľovstvom teda sú:

- agrárny obchod – MPRV SR preferuje colnú úniu a víta ju, aj keď len na prechodné obdobie; ak nie, tak preferujeme dohodu o voľnom obchode s čo možno najmenšími obmedzeniami;
- viacročný finančný rámec – s čo možno najmenšími dopadmi na finančnú obálku SPP z dôvodu výpadku príspevku UK do rozpočtu EÚ. V súlade s vývinom diskusie o budúcnosti SPP EÚ, dnes už vieme, že musíme rátať s 5%-ným znížením celkovej finančnej obálky pre SPP EÚ. Táto skutočnosť však nie je zapríčinená len brexitom, ale súvisí predovšetkým s odlišným usporiadaním priorít EÚ a globálnymi výzvami, na ktoré EÚ musí reflektovať a ktoré dostávajú vyššiu prioritu v rozpočte Únie ako poľnohospodárstvo.

Za kľúčové pre ďalší vývoj však zostáva politický vývin v samotnom Spojenom kráľovstve, ktorého neistota nás núti do stavu pripravenosti zatiaľ stále na všetky možné scenáre vývoja.